Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Țurcanu Radu
Dosarul nr. 2ac-474/25 (2-25059006-02-2ac-28072025)

D E C I Z I E

12 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele completului, judecătorul: Arhip Valeriu
Judecătorii: Corlăteanu Diana și Ghedrovici Nicolae

examinând în procedură scrisă, cererea de apel declarată de SRL „Melcafe" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025, adoptată în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă la cererea de chemare în judecată înaintată de SC „Eco Casa" SRL către SC „Melcafe" SRL privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 29 aprilie 2025, SC „Eco Casa" SRL a depus cerere de chemare în judecată către SC „Melcafe" SRL privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În argumentarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la 25 iunie 2021 între SRL „Eco Casa" și SRL „Melcafe" a fost încheiat contractul nr. 25/06a cu privire la vânzarea - cumpărarea mărfii conform comenzii depuse, în care vânzătorul SRL „Eco Casa" se obligă să furnizeze și să transmită în proprietate marfa comandată iar cumpărătorul SRL „Melcafe" este obligat să achite și să recepționeze această marfă.

Menționează că, conform actului de verificare din 19 martie 2025 în privința SRL „Melcafe", pe parcursul perioadei 24.06.2021 - 14.06.2023, SRL „Eco Casa" a livrat către SRL „Melcafe" marfă în sumă de 55 049 lei, dintre care a fost achitată doar suma de 44 350 lei, fiind astfel generată datoria de 10 699 lei.

Explică că, întru încasarea datoriei generate pe cale amiabilă, la 4 martie 2025, în adresa SRL „Melcafe" a fost expediată notificarea nr. 04-03/2025/1, prin

care SRL „Melcafe” a fost somat să achite datoria de 10 699 lei în termen de zece zile de la data recepționării notificării.

Prin avizul de recepție returnat la sediul SRL „Eco Casa” se constată că SRL „Melcafe” a recepționat notificarea la 6 martie 2025, însă până în prezent, datoria nu a fost achitată.

Prin urmare, solicită instanței încasarea din contul pârâtului, SRL „Melcafe”, în beneficiul SRL „Eco Casa” a sumei de 10 699, 00 lei, cu titlu de datorie formată ca rezultat al neachitării sumei integrale pentru marfa furnizată.

Susține reclamanta, că conform clauzei contractuale nr. 4.2 „Cumpărătorul, pentru refuz neîntemeiat de la achitarea mărfurilor primite, plătește vânzătorului o amendă în mărime de 1 la sută din suma neachitată în termen pentru fiecare zi de întârziere”, astfel, luând în considerare faptul că datoria de 10 699 lei a fost generată la data de 14 iunie 2023, solicită instanței încasarea din contul pârâtului, SRL „Melcafe”, în beneficiul SRL „Eco Casa” a sumei de lei 72 753,20 lei, cu titlu de penalitate calculată pentru perioada de 14.06.2023 - 23.04.2025.

Mai solicită reclamantul și încasarea din contul pârâtului, SRL „Melcafe”, a sumei de 2783.49 lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada de 14.06.2023 - 23.04.2025 și a taxei de stat în cuantum de 3137,04 lei.

În drept și-a întemeiat cererea pe prevederile, art. 166 - 167 din Codul de Procedură Civilă și art. 9, 10, 858, 1108 din Codul Civil.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul SC „Eco Casa”SRL către SC „Melcafe” SRL cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la SC „Melcafe” SRL, IDNO: *****, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn nr. 9B, în beneficiul SC „„Eco Casa” SRL, IDNO: *****, cu sediul în mun. Chișinău, str. Uzinelor nr. 90, datoria în sumă de 10 699 lei, penalitate de în sumă de 72 753,20 lei, taxa de stat în sumă de 3 137,04 lei și taxa de timbru în mărime de 200 lei, iar în total suma de 86 789,24 (optzeci și șase mii șapte sute optzeci și nouă, 24) lei.

Solicitarea apelantei:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 7 iulie 2025, SRL „Melcafe” a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

Argumentele apelului:

În motivarea cererii de apel, SRL „Melcafe” a invocat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond și o consideră pasibilă casării.

Indică că litigiul derivă din Contractul de vânzare-cumpărare nr. 25/06a din 25 iunie 2021, în baza căruia intimata SRL „Eco Casa” a livrat marfă în mai multe tranșe, facturate prin patru facturi fiscale emise în anii 2021 și 2023.

Apelanta subliniază că obligațiile de plată și termenii acestora sunt clar reglementați contractual, inclusiv condițiile de calcul al penalităților.

Primul argument major vizează caracterul nejustificat și eronat al calculului penalității. Apelanta arată că intimata a calculat penalitatea pentru perioada 14.06.2023–23.04.2025 fără a explica de ce a ales ca moment de început data de 14.06.2023.

Potrivit apelantei, la această dată a fost emisă și achitată integral o factură în sumă de 5.049 lei, astfel încât nu putea exista restanță care să genereze penalități. În consecință, penalitatea de 72.753,20 lei este considerată total neîntemeiată.

Totodată, se invocă faptul că intimata nu a prezentat un calcul detaliat al penalității pentru fiecare factură în parte, cu indicarea distinctă a valorii mărfii, a sumei restante și a perioadei de întârziere, deși pct. 4.2 din contract impunea un asemenea mod de calcul.

Al doilea argument privește caracterul disproporționat al penalității raportat la datoria principală de 10.699 lei.

Apelanta invocă art. 953 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia instanța poate reduce penalitatea excesivă în cazuri excepționale, ținând cont de toate circumstanțele și de interesele părților.

În opinia apelantei, încasarea unei penalități de peste șase ori mai mare decât datoria principală este vădit disproporționată și nu reflectă niciun prejudiciu economic real suferit de intimată. Se mai arată că orice clauză contractuală care ar exclude aplicarea acestui mecanism legal de reducere este lovită de nulitate absolută, conform alin. (4) al aceluiași articol.

În continuare, apelanta susține că prima instanță a încălcat dreptul său la apărare, întrucât nu a analizat argumentele expuse în referința la acțiune și nu a motivat de ce a respins poziția sa referitoare la penalitatea excesivă. Judecătorul nu ar fi examinat interesul economic real al intimatei și nici nu ar fi justificat menținerea unei penalități considerate de apelantă vădit exagerate.

Un alt argument invocat este faptul că, la data de 23 iunie 2025, apelanta a achitat integral suma de 10.699 lei reprezentând datoria principală, prin ordin de plată emis chiar în ziua pronunțării dispozitivului hotărârii.

Apelanta solicită ca această dovadă de plată să fie anexată la materialele cauzei și să fie avută în vedere la soluționarea apelului.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatei cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii

referinței, însă până la data examinării apelului, nu a fost depusă referință asupra cererii de apel.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 23 iunie 2025, iar cererea de apel a fost depusă la 7 iulie 2025 (f. d. 39-39), Completul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termenul prevăzut de lege.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră cererea de apel ca fiind întemeiată şi care urmează a fi admisă, cu modificarea hotărârii contestate prin micşorarea cuantumului penalității, din motivele ce succed.

Completul judiciar reține că acțiunea înaintată de SC „Eco Casa" SRL către SC „Melcafe" SRL privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4).

În conformitate cu prevederile art. 276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune prin încheiere motivată ce poate fi atacată odată cu fondul.

Conform art. 276^4 Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică

pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 2763 fiind aplicabile corespunzător.

La caz, în adresa părților a fost expediată înștiințarea cu privire la examinarea apelului declarat în lipsa participanților la proces.

În acord cu prevederile art. 385 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.

Conform art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, la 25 iunie 2021 între SRL „Eco Casa” și SRL „Melcafe” a fost încheiat contractul nr. 25/06a cu privire la vânzarea - cumpărarea mărfii conform comenzii depuse, în care vânzătorul SRL „Eco Casa” se obligă să furnizeze și să transmită în proprietate marfa comandată iar cumpărătorul SRL „Melcafe” este obligat să achite și să recepționeze această marfă (f.d.9-10).

Conform actului de verificare din 19 martie 2025 în privința SRL „Melcafe”, pe parcursul perioadei 24.06.2021 - 14.06.2023, SRL „Eco Casa” a livrat către SRL „Melcafe” marfă în sumă de 55 049 lei, dintre care a fost achitată suma de 44 350 lei, rezultând o datorie restantă de 10,699 lei (f.d.11).

De asemenea, actele cauzei indică faptul că în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 4 martie 2025 în adresa pârâtei a fost expediată notificare prin care s-a solicitat rambursarea datoriei restante în sumă de 10 699 lei,

acordându-i un termen de grație de 10 zile de la primirea prezentei cereri, comunicându-i că în caz contrar reclamanta va fi nevoită să se adreseze în instanța de judecată pentru a încasa forțat suma debitoare, dobînda de întârziere și cheltuielile de judecată (f.d.16-17).

Notificarea expediată în adresa pârâtei SRL „Melcafe" a fost recepționată de către acesta, fapt confirmat prin semnătura acesteia pe avizul de recepție (f.d.20).

Astfel, pârâtul SRL „Melcafe" deși, a recepționat notificarea a lăsat-o fără răspuns. În astfel de circumstanțe, având în vedere că de către SRL „Eco Casa" au fost epuizate toate tentativele de soluționare extrajudiciară a acestui litigiu pentru rambursare datoriei restante în sumă de 10 699 lei, reclamanta s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată, în vederea încasări de la SC "Melcafe" SRL atît a datoriei, cît și încasarea dobânzii de întârziere și a tuturor cheltuielilor de judecare a cauzei.

Partea reclamantă în calitate de vânzător a predat mărfuri părții pârâte, conform facturilor fiscale: seria/nr. AAL 2288041 din 25.06.2021, în sumă de 32 000 lei; seria/nr. AAL 2288059 din 27.07.2021, în sumă de 12 650 lei; seria/nr. EAA 008041086 din 09.12.2021, în sumă de 5 350 lei și seria/nr. EAH 000627771 din 14.06.2023 în sumă de 5 049 lei, iar pârâtul în calitate de cumpărător a recepționat bunurile și urma să achite prețul acestora, însă, conform actului de verificare dintre părți din 19.03.2025, partea pârâtă nu a achitat costul integral al mărfurilor, acumulând o datorie față de partea reclamantă în mărime de 10 699 lei.

Prin urmare, în conformitate cu actul de verificare a decontărilor reciproce dintre părți, partea pârâtă are o restanță față de partea reclamantă în mărime de 10 699 lei (f.d.11).

Invocând existența unui raport de vînzare-cumpărare instituit între părți și lipsa diligenței pârâtului de a rambursare a datoriei, SRL „Eco Casa" a promovat în justiție o acțiune cu privire la obligarea pârâtei SRL „Melcafe" la executarea unei obligații contractuale, în esență, solicitând încasarea sumei de lei 72 753,20 lei, cu titlu de penalitate calculată pentru perioada de 14.06.2023 - 23.04.2025, a sumei de 2 783,49 lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada de 14.06.2023 - 23.04.2025 și a taxei de stat în cuantum de 3 137,04 lei. Prin cererea de chemare în judecată concretizată, reclamanta nu a mai reiterat capătul de cerere privind obligarea pârâtului la plata sumei de 2 783,49 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse de SRL „Eco Casa" și a admis cererea de chemare în judecată.

A încasat de la SC „Melcafe" SRL, în beneficiul SC „Eco Casa" SRL, datoria în sumă de 10 699 lei, penalitatea în sumă de 72 753,20 lei, taxa de stat în sumă de

3 137,04 lei și taxa de timbru în mărime de 200 lei, iar în total suma de 86 789,24 (optzeci și șase mii șapte sute optzeci și nouă, 24) lei.

În apel, apelanta SRL „Melcafe”contestă legalitatea hotărârii integrale a instanței de fond.

Cu referire la normele legale aplicabile cazului dat, instanța de apel menționează că potrivit art. 9 din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu lege, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Conform art.11 Cod civil, buna-credinţă este un standard de conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic. (2) În special, este contrar bunei-credinţe ca o parte să acţioneze în contradicţie cu declaraţiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declaraţii sau acel comportament.

În acord cu prevederile art. 308 din Codul civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

În corespundere cu art. 309 alin. (3) din Codul civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

Art. 312 alin. (1) din Codul civil prevede că, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

În concordanță cu dispoziția art. 315 alin. (1) din Codul civil, obiect al actului juridic este obligația persoanei care a încheiat actul juridic.

Iar art.316 Cod civil prevede că actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică. (2) Forma este o condiţie de valabilitate a actului juridic numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) Actul juridic care poate fi încheiat verbal se consideră încheiat şi în cazul în care comportamentul persoanei arată vădit voinţa de a-l încheia. (4) Tăcerea se consideră exprimare a voinţei de a încheia actul juridic în cazurile prevăzute de lege sau de acordul părţilor. (5) Orice modificare adusă unui act juridic trebuie să îmbrace forma stabilită pentru acel act.

Potrivit art.321 alin.(1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1 000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Colegiul civil menționează că conform 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

În temeiul dispozițiilor art. 775 alin. (1) din Codul civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Norma consacrată la art. 776 din Codul civil, stabilește că obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Potrivit art. 922 alin.(1), (2) din Codul civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Subsecvent, art. 1108 Cod Civil, stabilește la alin. (1) că prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

În acord cu dispozițiile art. 858 alin. (1) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Iar, conform alin. (2) al aceluiași articol, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În temeiul art. 864 alin. (1) din Codul civil, chiar dacă, în favoarea debitorului, este stabilit un anumit termen de executare, creditorul poate pretinde executarea imediată a obligației în cazul în care debitorul se află în incapacitate de plată sau a redus garanțiile convenite anterior, sau în genere nu le-a putut prezenta, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

Iar, potrivit art. 877 din Codul civil, creditorul nu este obligat să accepte o altă prestație decît cea datorată. Această regulă se aplică chiar și în cazul în care prestația propusă are o valoare mai mare.

În condițiile art. 901 din Codul civil, atunci cînd, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Din actele şi lucrările dosarului rezultă că, între SRL „Eco Casa” şi SRL „Melcafe” există un raport juridic contractual valabil, născut din contractul de vânzare-cumpărare nr. 25/06a din 25 iunie 2021, în temeiul căruia reclamanta şi-a executat obligaţia principală de livrare a mărfii, iar pârâta şi-a executat obligaţia de plată doar parţial, acumulând o datorie restantă în mărime de 10 699 lei.

Colegiul judiciar constată că existenţa datoriei principale nu a fost contestată în mod real de către apelantă şi nici nu este infirmată de probele administrate, aceasta rezultând expres din actul de verificare a decontărilor reciproce din 19 martie 2025, semnat de părţi, precum şi din facturile fiscale anexate la dosar. Mai mult, chiar apelanta recunoaşte implicit această datorie, achitând suma de 10 699 lei la data de 23 iunie 2025, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.1523 din 23 iunie 2025, prezentat în instanţa de apel. Prin urmare, sub acest aspect, soluţia primei instanţe privind încasarea datoriei principale este legală şi temeinică.

În ceea ce priveşte însă penalitatea contractuală, Colegiul reţine că argumentele apelantei sunt întemeiate în parte.

Potrivit art.942 alin.(1)-(2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

Conform art.947 Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea

obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată. Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

Art.953 alin.(1) Cod civil prevede că, în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Astfel, potrivit clauzei contractuale 4.2, pentru refuzul neîntemeiat de la achitarea mărfurilor primite, cumpărătorul datorează vânzătorului o penalitate de 1% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere. Deşi o asemenea clauză este, în principiu, permisă de legislaţia civilă şi exprimă voinţa părţilor, aplicarea ei nu poate fi realizată în mod mecanic, fără a ţine cont de circumstanţele concrete ale cauzei şi de limitele impuse de lege.

În plus, Colegiul apreciază că penalitatea stabilită de prima instanţă, în cuantum de 72 753,20 lei, este vădit disproporţionată în raport cu datoria principală de 10 699 lei, depăşind de peste şase ori valoarea acesteia. O asemenea sancţiune pecuniară excedează funcţia compensatorie şi coercitivă a penalităţii şi riscă să se transforme într-un mijloc de îmbogăţire nejustificată a creditorului, contrar principiilor bunei-credinţe şi echităţii consacrate de art. 10 şi 11 din Codul civil.

În acest context, sunt incidente dispoziţiile art. 953 alin. (1) din Codul civil, care conferă instanţei dreptul de a reduce penalitatea excesivă, ţinând cont de toate circumstanţele cauzei şi de interesele legitime ale părţilor. Colegiul subliniază că acest drept al instanţei are caracter imperativ, iar orice clauză contractuală care ar exclude posibilitatea reducerii penalităţii este lovită de nulitate absolută, conform alin. (4) al aceluiaşi articol.

La aprecierea caracterului excesiv al penalităţii, instanţa de apel ţine cont de valoarea relativ redusă a datoriei principale, de lipsa probării unui prejudiciu economic concret şi substanţial suferit de intimată ca urmare a întârzierii la plată, precum şi de faptul că debitul principal a fost achitat integral de apelantă, chiar dacă tardiv.

Totodată, Colegiul reţine că prima instanţă nu a motivat suficient de ce a considerat justificată menţinerea integrală a penalităţii solicitate, fără a examina proporţionalitatea acesteia şi fără a răspunde argumentelor pârâtei formulate în referinţa la acţiune, ceea ce constituie o deficienţă de motivare contrară exigenţelor art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului şi recomandărilor CCJE privind calitatea hotărârilor judecătoreşti.

Or, argumentul expus de instanța de fond precum că între părți a fost încheiat Contractul nr. 25/06a din 25.06.2021, care prevede obligația de plată a penalităților în caz de neachitare la termen a mărfurilor livrate, este nemotivat. Astfel, temeiul juridic al penalităților este contractual și acceptat de ambele părți, instanța de apel menționează că existența unei clauze penale valabil încheiate și acceptate de părți nu exonerează instanța de obligația de a verifica dacă aplicarea acesteia, în speță, respectă principiile proporționalității, echității și bunei-credințe, precum și limitele impuse de lege.

În continuare, Completul judiciar menționează că soluția instanței de fond ce ține de încasarea datoriei existente în mărime de 10 699 lei este legală și întemeiată, însă referitor la penalitate, instanța de apel constată că raționamentul instanței de fond este incomplet și contrar exigențelor legale privind controlul caracterului excesiv al clauzei penale.

În mod esențial, prima instanță s-a limitat la constatarea existenței clauzei contractuale și la verificarea aritmetică a modului de calcul al penalității, fără a analiza dacă aplicarea acesteia, în cuantumul solicitat și admis, respectă principiile proporționalității, echității și bunei-credințe, precum și fără a examina incidența art. 953 alin. (1) din Codul civil. Or, simpla împrejurare că penalitatea este prevăzută expres în contract și acceptată de părți nu este suficientă pentru a justifica încasarea ei integrală, în orice cuantum și indiferent de circumstanțele concrete ale cauzei.

Instanța de apel reține că, deși judecătorul a constatat că penalitatea calculată conform contractului ar fi de 111 185,61 lei, iar reclamanta a solicitat doar suma de 72 753,20 lei, această împrejurare nu înlătură obligația instanței de a verifica dacă și suma pretinsă este una rezonabilă și proporțională. Controlul judiciar nu se rezumă la compararea dintre penalitatea calculată și cea solicitată, ci vizează raportul dintre penalitate și obligația principală, durata întârzierii, comportamentul părților și prejudiciul efectiv sau previzibil al creditorului.

Or, în speță, penalitatea admisă de instanța de fond depășește de peste șase ori valoarea datoriei principale de 10 699 lei, ceea ce, în sine, constituie un indiciu serios al caracterului excesiv. Mai mult, întârzierea îndelungată la plată, deși imputabilă pârâtei, nu poate justifica o sancțiune pecuniară de o asemenea amploare în lipsa probării unui prejudiciu economic real și substanțial suferit de creditor, cu atât mai mult cu cât acesta a continuat raporturile comerciale cu debitoarea și nu a demonstrat că penalitatea solicitată reflectă o pierdere efectivă.

În acest context, instanța de apel subliniază că rolul penalității nu este acela de a sancționa debitorul într-un mod punitiv sau de a crea un avantaj patrimonial excesiv în favoarea creditorului, ci de a asigura executarea obligației și de a acoperi prejudiciul previzibil cauzat prin întârziere. Aplicarea mecanică a unei

penalități zilnice de 1% pe o perioadă te timp, fără intervenția instanței, este contrară principiilor consacrate de art. 10 și 11 din Codul civil.

În continuare, ținînd cont de faptul că, odată cu prezentarea motivării cererii de apel, partea apelantă a anexat ordinul de plată nr. 1523 din 23 iunie 2025, din care rezultă că suma de 10 699 (zece mii șase sute nouăzeci și nouă) lei, reprezentând datoria principală, a fost achitată integral, instanța de apel reține că obligația respectivă nu urmează a fi pusă în executare.

În aceste circumstanțe, deși constatarea existenței datoriei principale la momentul pronunțării hotărârii instanței de fond rămâne corectă și legală, prezenta decizie, în partea ce ține de încasarea sumei de 10 699 lei, nu urmează a fi pusă în executare, întrucât creanța a fost executată voluntar de către debitor, iar raportul obligațional aferent acestei sume este stins.

Prin urmare, Colegiul judiciar concluzionează că soluția instanței de fond este corectă sub aspectul constatării existenței datoriei principale și al temeiului contractual al penalității, însă este neîntemeiată sub aspectul cuantumului penalității admise. În consecință, se impune admiterea apelului și modificarea hotărârii contestate prin reducerea penalității până la un nivel rezonabil și proporțional, în conformitate cu art. 953 alin. (1) din Codul civil, menținând în rest hotărârea primei instanțe.

Subsecvent, urmează a fi micșorată și mărimea taxei de stat, proporțional cu cuantumul pretențiilor admise, întrucât aceasta este direct dependentă de valoarea creanței recunoscute și încasate prin hotărârea judecătorească. Or, în condițiile în care instanța de apel dispune reducerea penalității și constată stingerea datoriei principale prin executare voluntară, menținerea taxei de stat stabilite de instanța de fond în cuantumul inițial nu mai este justificată, fiind necesară recalcularea acesteia în conformitate cu valoarea finală a pretențiilor admise.

Astfel, se va micșora mărimea cuantumului penalității de la 72 753,20 (șaptezeci și două mii șapte sute cincizeci și trei,20) lei la 10 699 (zece mii șase sute nouăzeci și nouă) lei și mărimea taxei de stat de la 3 137, 04 (trei mii o sută treizeci și șapte, 04) lei la 905,88 (nouă sute cinci, 88) lei.

Referitor la solicitarea privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel consideră necesar încasarea de la SC „Eco Casa” SRL în beneficiul SRL „Melcafe” a sumei de 2049,86 (două mii patruzeci și nouă,86) lei cu titlu de taxă de stat și a sumei de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru pentru instanța de apel.

Or, norma art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de

judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, instanța notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Completul judiciar din cadrul Colegiului civil**,** comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de către SRL „Melcafe”, cu modificarea hotărârii instanței de fond, prin micșorarea cuantumului penalității și respectiv a taxei de stat achitate în instanța de fond.

În conformitate cu prevederile art. $276^{3,}$ 385 lit. b), 389, 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de SRL „Melcafe”.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2025, în partea cuantumului penalității și taxei de stat, după cum urmează:

Se micșorează mărimea cuantumului penalității de la 72 753,20 (șaptezeci și două mii șapte sute cincizeci și trei,20) lei la 10 699 (zece mii șase sute nouăzeci și nouă) lei și mărimea taxei de stat de la 3 137, 04 (trei mii o sută treizeci și șapte, 04) lei la 905,88 (nouă sute cinci, 88) lei.

În rest, hotărârea se menţine.

Se încasează de la SC „Eco Casa” SRL în beneficiul SRL „Melcafe”, taxa de stat în mărime de 2049,86 (două mii patruzeci și nouă,86) lei și taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei pentru instanța de apel.

Prezenta decizie, în partea încasării datoriei în mărime de 10 699 (zece mii șase sute nouăzeci și nouă) lei nu urmează a fi pusă în executare, fiind stinsă.

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului, judecătorul Arhip Valeriu

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Ghedrovici Nicolae